

دانشکده پزشکی
قالب نگارش طرح درس ترمی

عنوان درس: بهداشت عمومی ۵
مخاطبان: دانشجویان ترم ۹ پزشکی - مقطع استاژری (تئوری بالینی)
تعداد واحد: ۰/۵۵ واحد نظری (از کل ۲ واحد)
ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: چهارشنبه ها - ساعت ۱۲ تا ۱۴
زمان ارائه درس: ساعت ۱۴ لغایت ۱۶ روزهای دوشنبه هر هفته نیمسال دوم تحصیلی ۹۵-۹۶
مدرس: دکتر علی عزیزی متخصص پزشکی اجتماعی
درس پیش نیاز: بهداشت ۱ و ۲ و ۳

هدف کلی درس :

آشنایی دانشجویان با اپیدمیولوژی و چگونگی کنترل و پیشگیری از بیماری های شایع در ایران

اهداف کلی جلسات : (جهت هر جلسه یک هدف)

آشنایی دانشجویان با:

- ۱- کلیات اپیدمیولوژی بیماری های شایع ایران (واگیر و غیر واگیر)
- ۲- اپیدمیولوژی و کنترل بیماری سل
- ۳- اپیدمیولوژی و کنترل بیماری هاری
- ۴- اپیدمیولوژی و کنترل بیماری جذام
- ۵- اپیدمیولوژی و کنترل بیماری بروسلوز

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

۱- هدف کلی جلسه اول: کلیات اپیدمیولوژی بیماری های شایع ایران (واگیر و غیر واگیر)

اهداف ویژه جلسه اول: در پایان دانشجو قادر باشند

۱-۱- تعریف بین المللی بیماریهای غیر واگیر را ذکر کنند.

۱-۲- اهمیت بیماریهای غیر واگیر را شرح دهد.

۱-۳- ویژگی های خاص بیماری های غیر واگیر را توضیح دهند.

۱-۴- روش مطالعه عوامل سبب شناسی بیماری های غیر واگیر را توضیح دهند.

۱-۵- هفت پرسش اصلی در مطالعه سبب شناسی بیماری های غیر واگیر را شرح دهند

۱-۶- منابع اطلاعات مراقبت از بیماری های غیر واگیر را توضیح دهند.

۱-۷- ریسک فاکتورهای مشترک موثر در بیماری ها عمدۀ غیر واگیر را نام ببرند.

۱-۸- بیماری های غیر واگیر شایع در ایران و جهان را نام ببرند.

۱-۹- اهمیت بیماریهای غیر واگیر را شرح دهند.

۱-۱۰- فاکتورهای مربوط به عامل بیماریزا موثر در بیماری های واگیر را توضیح دهند (نوع، مقاومت، حساسیت و شرایط محیطی

مستند برای رشد و تکثیر عامل بیماریزا - مخزن و منبع - دوره واگیری - میزان حمله ثانویه و راه انتقال)

۱-۱۱- عوامل مربوط به میزان موثر در بیماری های واگیر را توضیح دهند (سن، جنس، شغل، وضعیت اقتصادی اجتماعی و...).

۱-۱۲- عوامل محیطی موثر در بیماری های واگیر را توضیح دهند [انتشار جغرافیائی در ایران، منطقه و جهان - روند زمانی (توزیع

فصلی، فاصله و مدت استقرار اپیدمی ها و پاندمی ها)].

**۲-هدف کلی جلسه دوم: اپیدمیولوژی و کنترل بیماری سل
اهداف ویژه جلسه دوم: در پایان دانشجو قادر باشند**

- ۱-۲- عفونت سلی و بیماری سل را تعریف کنند.
- ۲-۲- اهمیت بیماری و تاثیر آن بر سلامت را بیان نمایند.
- ۳-۲- وضعیت جهانی و منطقه‌ای سل را توضیح دهند.
- ۴-۲- وضعیت بیماری در ایران را شرح دهند.
- ۵-۲- میزان بروز و شیوع سل در ایران را با سایر کشورها مقایسه نمایند.
- ۶-۲- سیر طبیعی بیماری را بیان نمایند.
- ۷-۲- تاثیر عوامل مختلف فردی، محیطی و اجتماعی بر بروز سل را بیان نمایند.
- ۸-۲- راه‌های انتقال سل، با تاکید بر مهمترین راه را بیان کنند.
- ۹-۲- انواع سل بالینی را طبقه‌بندی نمایند.
- ۱۰-۲- علائم بیماری سل در کودکان و بزرگسالان را شرح دهند.
- ۱۱-۲- روش نمونه‌گیری خلط در بیماران مشکوک به سل را توضیح دهند.
- ۱۲-۲- راه‌های پیشگیری از بیماران را بیان نمایند.
- ۱۳-۲- اصطلاحات سل ریوی و خارج ریوی، سل اسمیر مثبت و منفی، شکست درمان، عود و فرد بهبود یافته را توضیح دهند.
- ۱۴-۲- سل در مبتلایان به ایدز را توضیح دهند.
- ۱۵-۲- اهمیت به موقع و درمان صحیح مبتلایان به سل ریوی اسمیر مثبت را توضیح دهند.
- ۱۶-۲- اهداف و روش اجرای استراتژی DOTS در ایران را شرح دهند.
- ۱۷-۲- برنامه کشوری واکسیناسیون سل را بیان کنند.
- ۱۸-۲- پیشگیری ثانویه و ثالثیه در سل را توضیح دهند.

**۳-هدف کلی جلسه سوم: اپیدمیولوژی و کنترل بیماری هاری
اهداف ویژه جلسه سوم: در پایان دانشجو قادر باشند**

- ۱-۳- اهمیت بهداشتی هاری را توضیح دهند
- ۲-۳- سیر طبیعی هاری را شرح دهند.
- ۳-۳- وضعیت جهانی و منطقه‌ای هاری را تشریح کنند
- ۴-۳- انتشار جغرافیایی و وضعیت هاری در ایران را شرح دهند.
- ۵-۳- منابع و مخازن هاری را نام ببرند.
- ۶-۳- راه‌های انتقال هاری را توضیح دهند.
- ۷-۳- اساس کنترل هاری در انسان را بیان کنند.
- ۸-۳- پیشگیری اولیه و ثانویه هاری در انسان را شرح دهند
- ۹-۳- واکسیناسیون ضد هاری در حیوان گزیدگی را توضیح دهند.
- ۱۰-۳- اندیکاسیون‌ها و روش مصرف سرم ضد هاری را در موارد حیوان گزیدگی شرح دهند.
- ۱۱-۳- واکسیناسیون ضد هاری در افراد در معرض خطر را بیان نمایند.

**۴-هدف کلی جلسه چهارم: اپیدمیولوژی بیماری جذام
اهداف ویژه جلسه چهارم: در پایان دانشجو قادر باشند**

- ۱-۴- اهمیت بهداشتی جذام را بیان کنند.
- ۲-۴- اهمیت اجتماعی کشف به موقع و درمان صحیح جذام را توضیح دهند.
- ۳-۴- سیر طبیعی جذام درمان نشده را شرح دهند.
- ۴-۴- وضعیت فعلی جذام در سطح جهان و ایران را توضیح دهند.

- ۴-۵- تاثیر عوامل مساعد کننده بر میزان بروز و شیوع بیماری را بیان کنند.
- ۴-۶- منابع و مخازن و راه های انتقال بیماری را توضیح دهند.
- ۴-۷- حساسیت و مقاومت افراد در مقابل جذام و میزان قابلیت سرایت آن را بیان کنند.
- ۴-۸- راه های پیشگیری اولیه جذام را ذکر کنند.
- ۴-۹- نحوه پیشگیری ثانویه و ثالثیه جذام را شرح دهند.

۵- هدف کلی جلسه پنجم: اپیدمیولوژی بیماری بروسلوز

اهداف جلسه پنجم: در پایان دانشجو قادر باشند

- ۱-۱- تعریف و اهمیت اقتصادی بروسلوز حیوانات و انسان را بیان کنند.
- ۱-۲- عامل سببی بروسلوز را توضیح دهند.
- ۱-۳- مقاومت عامل سببی بروسلوز در شرایط مختلف را بیان کنند.
- ۱-۴- سیر طبیعی بروسلوز درمان نشده را شرح دهند.
- ۱-۵- روند زمانی بروسلوز را توضیح دهند.
- ۱-۶- راه های انتقال بیماری در اطفال روستایی را بیان نمایند.
- ۱-۷- مخازن و منابع بیماری و راه های اصلی انتقال آن را ذکر کنند.
- ۱-۸- پیشگیری اولیه، ثانویه و ثالثیه را شرح دهند.
- ۱-۹- اقدامات لازم طی طغیان ها و اپیدمی های بیماری را توضیح دهند.

منابع:

۱- جلد ۱ و ۲ و ۳ - کتاب "اپیدمیولوژی بیماری های شایع ایران" - دکتر پروین یاوری و همکاران - چاپ اول - ۱۳۹۳

روش تدریس:

روش تدریس بصورت سخنرانی و با استفاده از اسلاید و وايت بورد، توان با طرح سوال می باشد. به منظور ایجاد مشارکت دانشجو یان در امریادگیری در خلال سخنرانی از شیوه پرسش و پاسخ و بحث استفاده می شود.

وسایل آموزشی :

کلاس مناسب با امکانات دیداری - شنیداری (کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، وايت بورد یا تخته هوشمند)

سنجهش و ارزشیابی

آزمون	روش	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
کوئیز			//////////	//////////
آزمون میان ترم				
آزمون پایان ترم	کتابی: MCQ و تشریحی	%۱۰۰	/ /	/
حضور فعال در کلاس	یک غیبت مجاز می باشد، غیبت دوم ۰/۲۵ و غیبت سوم ۰/۵ نمره کم می شود(مگر با ارائه مدرک قابل قبول) و بیش از ۳ غیبت طبق مقررات آموزش برخورد می گردد.			

درس مشترک با گروههای بالینی است(طبق جدول زمانبندی).

مقرورات کلاس و انتظارات از دانشجو:

رعایت بند الف ماده ۳ رفتار حرفه ای دانشجویان دانشکده ها و دانشگاههای علوم پزشکی کشور به شرح ذیل:

ماده ۳- رفتار حرفه ای

الف - الزامات کلی دانشجویان در محیط های آموزشی پژوهشی:

- ۱-۳- دانشجویان باید از ایجاد هرگونه اخالل به هنگام تدریس خودداری نمایند؛ **مصادبیق اخالل در هنگام تدریس مانند:**
- (۱-۱-۳) ورود به کلاس بعد از مدرس
  - (۲-۱-۳) خوردن و آشامیدن
  - (۳-۱-۳) بلند صحبت کردن، خندیدن و ایجاد سر و صدا
  - (۴-۱-۳) استفاده از تلفن همراه و سایر وسائل صوتی و تصویری

نام و امضای مدرس:	نام و امضای مدیر گروه:
تاریخ ارسال :	تاریخ ارسال:

جدول زمانبندی درس بهداشت عمومی ۵ – نیمسال دوم ۹۶-۹۵
روز و ساعت جلسه : دو شنبه ها ۱۶ تا ۱۴ - کلاس شماره ۴ دانشکده پزشکی

جلسه	تاریخ	موضوع	مدرس
۱	۹۵/۱۲/۲	کلیات اپیدمیولوژی بیماری های شایع ایران(واکیر و غیر واکیر)	دکتر عزیزی
۲	۹۵/۱۲/۹	اپیدمیولوژی و کنترل بیماری سل	دکتر عزیزی
۳	۹۵/۱۲/۱۶	اپیدمیولوژی و کنترل بیماری هاری	دکتر عزیزی
۴	۹۵/۱۲/۲۳	اپیدمیولوژی و کنترل بیماری جذام	دکتر عزیزی
۵	۹۶/۱/۱۴	اپیدمیولوژی و کنترل بیماری بروسلاوز	دکتر عزیزی
۶	۹۶/۱/۲۱	اپیدمیولوژی و کنترل گواتر و دیابت	گروه داخلی
۷	۹۶/۱/۲۸	اپیدمیولوژی و کنترل آنمی ها و فقر آهن	گروه داخلی
۸	۹۶/۲/۴	اپیدمیولوژی و کنترل سلطان های ریه، پستان، مری، معده و پروستات	گروه داخلی
۹	۹۶/۲/۱۱	اپیدمیولوژی و کنترل پرفساری خون، آتروواسکلروز عروق قلبی و مغزی	گروه قلب
۱۰	۹۶/۲/۱۸	اپیدمیولوژی و کنترل بیماری های آنژیمر، صرع، میگرن و MS	گروه نورولوژی
۱۱	۹۶/۲/۲۵	اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای تک یاخته ای دستگاه گوارش(آمیبیاز - ژیاردیوز و توکسوپلاسموز)	آقای امیری
۱۲	۹۶/۳/۱	اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای دارای ناقل یا مخزن مalaria و غیره	آقای امیری
۱۳	۹۶/۳/۸	اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای کرمی دستگاه گوارش (کرمهای قلابدار، آسکاریس، تریکوسفال، اکسیبور و .....)	آقای امیری
۱۴	۹۶/۳/۱۵	اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای کرمی دستگاه گوارش (ستودها و ترماتودها)	آقای امیری
۱۵	۹۶/۳/۲۲	اپیدمیولوژی و کنترل وبا- اسهال خونی و مسمومیتهای غذایی	گروه عفونی
۱۶	۹۶/۳/۲۹	اپیدمیولوژی و کنترل سیاه سرفه، دیفتری، منثیت منسگوکوکسی و عفونتهای استرپتوکوکی (تب روماتیسمی)	گروه عفونی
۱۷	۹۶/۴/۵	اپیدمیولوژی و کنترل آنفلوآنزا، سرخک، اوریون، آبله مرغان و سرخجه	گروه عفونی
۱۸	۹۶/۴/۱۲	اپیدمیولوژی بیماریهای تماسی: بیماریهای عفونی چشم (تراخم و اورام ملتجمه) و بیماریهای مقاریتی (سیفلیس و سوزاک)	گروه عفونی